

دوشنبه‌ی فرهنگی در یک نگاه

قهار رسولیان

۱. ۱۴ اکتبر سال ۱۹۲۴:
جمهوری خود مختار شوروی سوسیالیستی تاجیکستان در هیئت جمهوری شوروی سوسیالیستی ازبکستان تأسیس یافت و دوشنبه پایتخت آن اعلام گردید.
۲. ۱۵ مارس سال ۱۹۲۵:
به دوشنبه مقام [جایگاه حقوقی] شهر داده شد.
۳. ۱۸ مارس سال ۱۹۲۵:
در شهر دوشنبه نخستین شماره‌ی روزنامه‌ی دولتی تاجیکستان با نام «عید تاجیک» انتشار یافت.
۴. ۳۱ دسامبر سال ۱۹۲۵:
خبرگزاری تاجیکستان؛ «خاور» کنونی، تأسیس یافت.
۵. سال ۱۹۲۸:
اولین پارک شهر بنیاد یافت.
۶. ماه ژانویه‌ی سال ۱۹۲۸:
نخستین کمیسیون محو بی‌سوادی تشکیل شد.
۷. ۸ مارس سال ۱۹۲۸:
نخستین باغچه بچگان (مهد کودک) تأسیس یافت.
۸. ۱۶ اکتبر سال ۱۹۲۹:
جمهوری شوروی سوسیالیستی تاجیکستان تشکیل یافت و شهر دوشنبه پایتخت آن اعلام گردید.
۹. ۷ نوامبر سال ۱۹۲۹:
نخستین تئاتر حرفه‌ای تاجیک: تئاتر آکادمی درام تاجیکستان، به نام ابوالقاسم لاهوتی

روزی ۲۸ _____ ۱۲۰

- در شهر دوشنبه تأسیس یافت.
۱۰. ۱۰ آوریل سال ۱۹۳۰:
  - رادیوی تاجیکستان در شهر دوشنبه افتتاح گردید.
  ۱۱. ماه سپتامبر سال ۱۹۳۰:
  - نخستین موزهی جمهوری در شهر دوشنبه تأسیس یافت.
  ۱۲. ماه سپتامبر سال ۱۹۳۱:
  - نخستین مرکز عالی در جمهوری، دانشکدهی آموزگاری تاجیکستان (حالا دانشگاه دولتی آموزگاری تاجیکستان به نام صدرالدین عینی) در شهر دوشنبه تأسیس گردید.
  ۱۳. ۱ ژانویه سال ۱۹۳۳:
  - کتابخانهی جمهوری [جمهوری] به نام ابوالقاسم فردوسی (کتابخانه ملی کنونی) در شهر دوشنبه تشکیل شد.
  ۱۴. سال ۱۹۳۴:
  - اتفاق (اتحادیه)ی نویسندگان تاجیکستان تأسیس یافت.
  ۱۵. سال ۱۹۳۴:
  - موزهی ملی تاجیکستان به نام کمالالدین بهزاد شکل گرفت.
  ۱۶. سال ۱۹۳۴:
  ۱۷. اتحادیهی رسامان [نقاشان] تاجیکستان تأسیس شد.
  ۱۸. ۱۳ اوت سال ۱۹۳۷:
  - در شهر دوشنبه فیلامونی دولتی تاجیکستان تشکیل شد.
  ۱۹. سال ۱۹۳۸:
  - اولین فیلم بدیعی [هنری] آوازدار [با صدا] تاجیک با نام «رعنا» در شهر دوشنبه نمایش داده شد.
  ۲۰. سال ۱۹۴۰:
  - اتحادیهی آهنگسازان تاجیکستان تأسیس یافت.
  ۲۱. سال ۱۹۴۱:
  - شعبهی تاجیکستانی فرهنگستان علوم اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در شهر دوشنبه تشکیل شد.
  ۲۲. ۱ سپتامبر سال ۱۹۴۸:

- در شهر دوشنبه دانشگاه دولتی تاجیکستان (دانشگاه ملی کنونی) تأسیس شد.
 ۲۳. ۱۴ آوریل سال ۱۹۵۱:
- فرهنگستان علوم جمهوری تاجیکستان تأسیس یافت و نخستین رئیس آن استاد صدرالدین عینی انتخاب گردید.
 ۲۴. سال ۱۹۶۴:
- مجسمه‌ی استاد رودکی در شهر دوشنبه قامت افراخت.
 ۲۵. ۷ نوامبر سال ۱۹۶۷:
- نخستین شماره‌ی روزنامه‌ی «شام دوشنبه» به طبع رسید.
 ۲۶. ۹ می سال ۱۹۷۵:
- در شهر دوشنبه پارک «غلبه» («پیروزی») افتتاح گردید.
 ۲۷. ۷ ژوئیه سال ۱۹۷۵:
- در تلویزیون شهر دوشنبه اولین نمایش با تصویر رنگی پخش شد.
 ۲۸. ماه آوریل سال ۱۹۷۸:
- به مناسبت ۱۰۰ سالگی استاد صدرالدین عینی در شهر دوشنبه تندیس وی برپای گردید.
 ۲۹. سال ۱۹۸۱:
- در محله لُچاب شهر دوشنبه مجتمع یادگاری میرزا تورسونزاده بنیاد گردید.
 ۳۰. ماه اوت سال ۱۹۸۴:
- به مناسبت ۱۰۰۰ سالگی ابوعلی سینا در شهر دوشنبه تندیس وی گذارده شد.
 ۳۱. سال ۱۹۸۵:
- در شهر دوشنبه تئاتر زاچه (عروسک) تأسیس یافت.
 ۳۲. سال ۱۹۸۷:
- به مناسبت ۱۰۰ سالگی استاد لاهوتی در شهر دوشنبه مجسمه‌ی او گذاشته شد.
 ۳۳. سال ۱۹۸۹:
- در شهر دوشنبه دانشکده‌ی اسلامی تاجیکستان تأسیس یافت.
 ۳۴. ۲۴ اوت سال ۱۹۹۰:
- در اجلاس‌یه‌ی دوم شورای عالی جمهوری تاجیکستان، اعلامیه «در باره استقلالیت

دولتی جمهوری تاجیکستان» قبول گردید که طبق آن تاجیکستان دولت مستقل و شهر دوشنبه پایتخت آن اعلام گردید.

۳۵. سال ۱۹۹۰:

در نزد حکومت شهر دوشنبه تئاتر «اهارون» تأسیس یافت.

۳۶. سال ۱۹۹۶:

موزه‌ی ملی باستان در شهر دوشنبه تأسیس یافت.

۳۷. سال ۱۹۹۷:

آرم [نشان] شهر دوشنبه به تصویب رسید.

۳۸. سال ۱۹۹۹:

به مناسبت ۱۱۰۰ سالگی تأسیس دولت سامانیان، در شهر دوشنبه مجتمه یادگاری «وحدت» و مجسمه شاه اسماعیل سامانی بنیاد گردید.

۳۹. سال ۲۰۰۲:

در شهر دوشنبه فرهنگستان علوم آموزگاری تاجیکستان تأسیس یافت.

۴۰. ماه سپتامبر سال ۲۰۰۹:

به مناسبت ۱۱۵۰ سالگی استاد رودکی در شهر دوشنبه مجسمه‌ی جدید او بنیاد گردید و پارک مرکزی پایتخت تاجیکستان، نام «باغ رودکی» را به خود اختصاص داد.

۴۱. سال ۲۰۱۰:

شهر دوشنبه پایتخت فرهنگی جهان اسلام در آسیا اعلام گردید.